

Corticosteroïdenallergie

Dermatologie

Beter voor elkaar

U bent allergisch voor corticosteroiden: Wat nu?

Uw dermatoloog heeft aan u verteld dat u allergisch bent voor (één of meer) corticosteroiden. Wanneer u hiermee in aanraking (contact) komt, dan kan uw eczeem verergeren of u krijgt andere allergische verschijnselen. Het is dus belangrijk dat u probeert om contact met deze corticosteroiden zoveel mogelijk tegen te gaan. Deze folder kan u daarbij helpen.

Voor meer informatie over allergisch contacteczeem in het algemeen verwijzen wij u graag naar de informatiefolder “Allergisch contacteczeem” van de Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie. Deze kunt u bij uw dermatoloog aanvragen.

Wat zijn corticosteroiden en in welke producten komen ze voor?

Corticosteroiden zijn medicijnen die zijn afgeleid van bijnierschorshormonen. Iedereen heeft in het lichaam bijniereen. De bijniereen maken zelf bijnierschorshormonen aan. Deze bijnierschorshormonen onderdrukken allerlei ontstekingsreacties, waaronder ook eczeem. Voor de behandeling van huidaandoeningen kunnen corticosteroiden voorgeschreven worden in bijvoorbeeld zalven, crèmes, lotions en oordruppels. De slijmvliezen worden behandeld met neussprays, oogdruppels, zetpillen, klysma's (voor het darmslijmvlies) en inhalers / aerosols (bijvoorbeeld bij astma).

Corticosteroiden kunnen ook worden toegediend als tabletten, capsules of injecties.

Welke toedieningsvorm gebruikt wordt, hangt af van de ziekte of aandoening die bestreden moet worden.

Hoe zien allergische reacties door corticosteroiden er uit?

U kunt allergisch contacteczeem door corticosteroiden krijgen, vooral als u al heel lang eczeem heeft op de handen, de voeten, de benen of in de oren. U smeert op die eczeemplekken bijvoorbeeld een zalf waarin corticosteroiden zitten. Door het lang gebruiken van producten waarin corticosteroiden zitten, kunt u juist allergisch worden. Het is heel moeilijk om dit te herkennen. Normaal is een allergische reactie op uw huid heel goed te zien. U ziet dan dat de huid rood wordt, u krijgt kleine bulten op uw huid, het eczeem kan er nat uitzien en u kunt erg last van jeuk krijgen. Als iemand allergisch is voor corticosteroiden, dan zie je deze reacties op de huid niet goed. Dit komt omdat de corticosteroiden in de zalf die op de huid gesmeerd wordt er juist voor zorgt dat het eczeem minder wordt. Daarom ziet een allergisch contacteczeem voor corticosteroiden er bijna nooit ernstig uit.

Het belangrijkste teken van een corticosteroid-allergie is dat de huidklachten erger worden, maar het kan ook zijn dat de huidziekte niet beter wordt van de behandeling.

Als u allergisch bent voor corticosteroiden in neusdruppels of neussprays dan kunt u klachten krijgen zoals jeuk in en rond de neus, niezen, snotneus, verstopte neus, eczeem rond de neusgaten.

Wanneer pillen of injecties, waarin corticosteroiden zitten, worden gegeven aan mensen die voor corticosteroiden allergisch zijn, dan kunnen deze mensen soms een uitgebreide allergische uitslag op de huid krijgen. Dat kan zelfs ook gebeuren bij het gebruik van corticosteroiden die in een neusspray zitten of via een spray ingeademd worden in de longen of in een gewricht worden ingespoten.

Wordt mijn eczeem (of andere allergische verschijnselen) geheel veroorzaakt door contact met corticosteroiden?

Nee, dat komt bijna niet voor. Meestal heeft iemand al een huidziekte, zoals eczeem of psoriasis. Voor het eczeem of de psoriasis heeft de arts u dan een crème of zalf voorgeschreven waar corticosteroiden in zitten. Wanneer u nu niet meer in contact komt met de corticosteroiden waarvoor u allergisch bent geworden, blijft de huidziekte die u al had natuurlijk nog wel bestaan.

Hoe kunnen allergische reacties worden voorkomen?

Als iemand allergisch is geworden voor een bepaalde stof, kunnen allergische reacties voorkomen worden door ervoor te zorgen dat er geen contact meer mee is. U moet dus niet meer in contact komen met deze corticosteroiden. Dat lijkt heel gemakkelijk, want corticosteroiden kunt u alleen op recept van een arts krijgen. En corticosteroiden komen niet voor in andere producten of in de natuur. Maar toch kan er een probleem zijn. Het kan zijn dat u een ziekte heeft waarvoor behandeling met corticosteroiden gewenst of zelfs noodzakelijk is.

Hoe weet ik welke producten veilig zijn?

De informatie in dit hoofdstukje is vooral bedoeld voor uw arts(en)!

De meeste dermatologen testen twee of drie corticosteroiden bij patiënten bij wie een allergische reactie op de huid wordt vermoed: tixocortolpivalaat, budesonide en hydrocortisonbutyraat. Dit zijn zogenaamde “indicatoren” voor corticosteroidallergie. Wanneer voor deze stoffen allergie optreedt, is het aannemelijk dat u ook op één of meer andere corticosteroiden allergisch zult reageren. Dit zijn zogenaamde “kruisreacties”.

De “kruisreagerende” corticosteroiden zult u moeten vermijden, daar deze bij u eveneens allergische reacties zullen veroorzaken. In de tabel wordt een indeling van corticosteroiden in 4 groepen weergegeven, die in grote lijnen aangeeft welke corticosteroiden kruisreacties zullen vertonen. Bij patiënten met contactallergie voor tixocortolpivalaat komt kruisreactiviteit voor met de andere corticosteroiden uit groep A en met hydrocortisonbutyraat (groep D1). Deze kunnen dus in dit geval beter niet voorgeschreven worden.

Patiënten met contactallergie voor budesonide vertonen vaak kruisreactiviteit met corticosteroiden in groep B, maar ook met enkele uit groep D zoals hydrocortisonbutyraat maar niet met betamethasonvaleraat. Hydrocortisonbutyraat kan kruisreageren met de corticosteroiden uit groep B.

De kans op kruisreactiviteit met andere corticosteroiden is gering; deze kunnen dus meestal veilig worden voorgeschreven. De corticosteroiden betamethasondipropionaat, betamethasonvaleraat, desoximetason fluticasonpropionaat en mometasonfuroaat zijn uit allergologisch oogpunt relatief “veilig”. (De kans daarvoor allergisch te worden is gering, evenals de kans op kruisreactiviteit bij aangetoonde allergie voor tixocortolpivalaat en budesonide.

Overige nuttige informatie

Het is belangrijk dat de apotheek op de hoogte is van uw allergie. U doet er verstandig aan om daar door te geven voor welke corticosteroiden u overgevoelig bent. Ook is het belangrijk dat u altijd aan uw huisarts of andere artsen die u medicijnen voorschrijven vertelt over uw allergie. Wanneer u deze folder laat zien, zal het voor hen gemakkelijker zijn om, wanneer behandeling met corticosteroiden bij u noodzakelijk is, een juiste keuze te maken.

www.ikazia.nl

Voorbeelden van in Nederland voorgeschreven corticosteroiden

GROEP A

Hydrocortisone-type cortison (acetaat)	Merknamen
fludrocortison	Florinef, Panotile
fluormetholonacetaat	Flarex
hydrocortison (acetaat, natrium succinaat)	Bacicoline-B,
Buccalsone, Calmurid HC,	Otosporin,
	Proctosedyl,
	Solu-Cortef,
	Terra-Cortril
methylprednisolon (acetaat, Na-succinaat)	Depo-Medrol,
	Solu-Medrol
prednisolon (acetaat, dinatrium-fosfaat, natrium-succinaat, pivalaat)	Di-adreson-F,
	Pred forte,
	Ultracortenol,
prednison tixocortol pivalaat	Pivalone

GROEP B

Triamcinolonacetonide-type	Merknamen
amcinonide	Amicla
budesonide	Entocort, Preferid,
	Pulmicort, Rhinocort
fluocinolonacetonide	Synalar
fluocinonine	Topsyne
halcinonine	Halciderm
triamcinolonacetonide	Albicort, Delhi,
	Kenacort, Ledercort,
	Mycolog, Trianal

GROEP C

Betamethason-type
betamethason (dinatrium-fosfaat)
desoximetason
dexamethason
(dinatrium-fosfaat, natriumsulfobenzoaat)

diflucortelonvaleraat
flunisolide
flumethasonpivalaat

Merknamen
Betnesol, Celestone
Ibaril, Topicorte

Decadron, Dexa-Pos,
Dexagenta-Pos,
Dexamytrex, Maxitrol,
Oradexon, Sofradex,
Tobradex
Nerisona
Syntaris
Locacorten, Locasalen,
LocartenVioform,
Locacorten-Vioform

GROEP D1

Betamethasonvaleraat-type (stabiele esters)
betamethasondipropionaat

betamethasonvaleraat
beclometason dipropionaat
clobetasolpropionaat
clobetasonbutyraat
fluticasonpropionaat

mometasonfuroaat

Merknamen
Diprosalic, Diprosone,
Diprolene, Dovobet
Betnelan, Celestoderm
Aerobec, Beconase, Qvar
Dermovate
Emovate
Cutivate, Flixotide,
Flixonase, Seretide
Elocon, Nasonex

GROEP D2

Hydrocortisonbutyraat-type (labiele esters)
hydrocortisonbutyraat

Niet in te delen:
rimexolon

Merknamen
Locoid

Vexol

Let op: In deze folder staat informatie die belangrijk is voor u. Heeft u moeite met de Nederlandse taal? Lees deze folder dan samen met iemand die de informatie voor u vertaalt of uitlegt.

Please note: This leaflet contains information that is important for you. If you have trouble understanding the Dutch language, you should read this leaflet together with someone who can explain the information or translate it for you.

Dikkat: Bu broşür sizin için önemli bilgiler içerir. Hollandaca okumakta zorlanıyor musunuz? O zaman broşürü bilgileri sizin için çeviren ya da açıklayan biriyle okuyun.

Uwaga: Ta ulotka zawiera ważne dla Ciebie informacje. Masz trudności ze zrozumieniem języka holenderskiego? Przeczytaj tę ulotkę razem z kimś, kto przetłumaczy jej treść lub będzie w stanie wyjaśnić zawarte w niej informacje.

انتبه: هناك معلومات مهمة بالنسبة لك في هذا المنشور. هل تواجه صعوبة في اللغة الهولندية؟ اقرأ إذن هذا المنشور مع شخص آخر يترجم أو يشرح لك المعلومات.